

KANADSKÉ LISTY

Agreement No. 40012841.

388 Atwater Ave., Mississauga, Ontario, L5G 2A3. Tel. /905/ 278-4116.

E-mail: mirko388@allstream.net

No.5-6, Vol.42., May-June—květen-červen 2008.

CHARLES L. CACCIA

Peacefully in Ottawa, Ontario surrounded by family and friends on May 3, 2008. Mr. Caccia is survived by his wife, Ivana; his mother Emanuela and brother Stefano; his children Nicolette and John; and grandchildren Jessica and David. Born May 28, 1930 at Milan, Italy, Mr. Caccia graduated from the University of Vienna in Vienna, Austria in 1954 prior to a career of more than forty years serving Canada as a parliamentarian and advocate for environmental causes. Mr. Caccia was first elected to public office as a member of the City of Toronto and Metro councils in 1964. He was elected to the House of Commons for the riding of Davenport in Toronto in 1968 and served as Minister of Labour and Minister of the Environment for Canada in the Liberal government of Prime Minister Trudeau. Following thirty-six years as a parliamentarian, he continued his work in the environmental arena at the Institute of the Environment, University of Ottawa.

VACLAV WILLIAM KUCHAR

Vaclav William Kuchar, born in Czechoslovakia June 20, 1938. After a long and courageous battle with cancer, Vaclav passed away peacefully Saturday, April 19, 2008 surrounded by his loving family. An architect, developer, and builder, having started his own company, the Trilet Group and Kuchar Architects, over 33 years ago, Vaclav lived life to the fullest and was highly respected as a businessman, leader and visionary. He was steadfast in his convictions and never gave up on his dreams. His designs and the buildings that stand today are only part of his legacy. The friendships he made along the way stand the truest test of time. He will be forever missed by his wife Eva of 50 years, and his entire family.

Post August-1968 refugee from Czechoslovakia, Vaclav/Vas/Kuchar, established his firm in 1975, with the head office in Toronto and a branch office in Ottawa, in cooperation with compatriots Vlad Kopecký and Charles S. Střelka. Vas was a dreamer, who designed dreams and as architect was able to make them real. He established TRILET GROUP, which was striving to put buildings into mutual context within its surroundings. Revue "Builder/Architect" listed recently a long list of the firm's outstanding accomplishments: Head office of Atlantis, Don Mills; Montecassino Place Hotel, Downsview; Sunkist Fruitmarket, Markham; Head Office of VS Services, Toronto; Shopping Mall, Maple; condominium buildings (Garden Landing in Mississauga, Bowling Green Estates in Midland and Fairmont in Mississauga. Outstanding affordable housing buildings: Harmony Townhouses and Harmony Court in Toronto, Forum Italia in Mississauga, Masaryk Town Residences in Scarborough, Valley Farm Townhomes in Pickering, Britannia Court and Gardenview Court in Mississauga, Wilson Village in Oshawa, 5 retirement residences and 5 large school. His most prestigious project was "Tiffin by the Bay" and 2 huge condominium buildings in Midland, Ontario.

OBITUARY

NORBERT KAZDAN, MD 1916-2008

It is with deep sorrow that we announce the passing of Norbert Kazdan in his ninety-second year at the Jewish General Hospital on March 22, 2008. He leaves to mourn his wife, Dr. Eva Kazdan and relatives in Prague, Germany and Sweden. He will be sadly missed by his close friends in Europe and Israel and on this continent. Medicine played a major role in his life.

He was a prominent physician who graduated from Charles University.

After his medical career in orthopedic surgery in Prague, he came to Canada in 1965 and continued practicing medicine in the "Institut de Readaptation de Montreal" and in his private office in the Westmount Medical Building. He was also a consular doctor for the German and Austrian Consulate in Montreal. During the Second World War, he was held as a political prisoner in the Nazi concentration camp Buchenwald and then in communist camps in Czechoslovakia. Later, in Canada, he was honored by Czechoslovak Democratic Government with the T.G. Masaryk award and Jan Masaryk award. He also received the German-Canadian Friendship Award from the German embassy in Ottawa. Dr. Kazdan was an honorary member of Czechoslovak association of Canada and the Gymnastic Association Sokol. He was a member and friend of the Austrian German and Latvian societies in Montreal.

The funeral service will be held at St-Jacob Cathedral in Prague, the city he loved.

We are all citizens of one world. To dislike a man because he was born in another country, because he speaks a different language, or because he takes a different view on this or that, is a great folly. Let us have but one end in view, the welfare of humanity. Komenský - Comenius

What was his first building in Canada? It was an addition to the Janeček-hungarow in Mississauga. It is still standing and it looks good, as you see above. It was Vas, who designed the sunken family room, affordable flat roof and tall windows.

Editor's Note: When the HELSINKI AGREEMENT was signed by some Communist states, including Czechoslovakia, Charles Caccia led the Canadian delegation to a meeting in Belgrad and helped that several Czechoslovak post-February 48 refugees living in Canada were reunited with their children they have not seen for many years. MJ.

Poslanci navrhli odškodnit lidi ze Zakarpatské Ukrajiny
Praha - Skupina poslanců z ODS, ČSSD a KSCM navrhla odškodnění československých občanů za majetek, který museli po roce 1945 opustit na Zakarpatské Ukrajině.

Československá komunistická rozvědka

Československá komunistická rozvědka unášela po únoru 1948 ze zahraničí nepohodlné osoby. Unesla zhruba dvě desítky lidí, většinou emigrantů, kteří pak skončili v komunistickém vězení. Další desítky lidí rozvědčíci plánovali, ale nerealizovali. Informují o tom Lidové noviny, podle nichž důkazy o takových akcích objevil historik v archivu Úřadu pro zahraniční styky a informace, tedy dnešní civilní rozvědky. Deník připomíná, že únosy začaly po roce 1948 a ustaly po odchodu Sovětů z Rakouska v roce 1955 a postavení Berlínské zdi v Německu v roce 1961. Sovětské okupační zóny v těchto dvou zemích používala československá rozvědka jako základnu, uvádí list. Mezi nejznámější případy patří únos předúnorového předsedy sociální demokracie Bohumila Laušmana, který zemřel v roce 1963 v pražské ruzyňské věznici. (c)

😊 Jedna stará dáma poprvé cestuje lodí. Když loď vyplouvá na moře, prochází steward kabinami a ptá se, zda je všechno v pořádku. „Ó ano.“ přisvědčuje stará paní. Pak ukáže na kulaté okénko kajuty a říká: „Jsem nadšena touto skříňkou ve zdi. Je neuvěřitelná, co všechno se tam vejde!“

Letošní Český a Slovenský Den na Masarykto mu bude v sobotu 21. června 2008 od 11 hod.dob. Všichni jsou vítáni.

CANADA WILL HAVE WALLENBERG STAMP

In a letter dated 16 April 2008, Mr. Robert Waite, Chairman of the Stamp Advisory Committee, Canada Post/2701 Riverside Drive, Suite N1200, Ottawa, ON K1A 0B1/ informed Mississauga Wallenberg Committee that Canada Post is considering Raoul Wallenberg, Honorary Citizen of Canada since 9 December 1985, as stamp subject. In addition the Stamp Advisory Committee of Canada Post will also consider the three other Honorary Citizens of Canada /Nelson Mandela, Dalai Lama and Mme Aung San Suu Kyi/ of Burma// to be honoured with commemorative stamps, perhaps in the series entitled "In Service of Humanity". No date of issue was indicated.

Mississauga Wallenberg Committee was set up in 1980 and was partially responsible for the fact, that Raoul Wallenberg became Honorary Citizen of Canada on 9 December 1985. Apart from Professor Desmond Horton and 2 City of Mississauga Councillors, the group consisted of persons from 7 ethnocultural communities and 4 Holocaust survivors.

Revitalizing effect had the article by Craig MacBride of "The Mississauga News" on 30 March 2007, entitled "Group rallies to immortalize little-known hero".

1 May 2008.

Mirko /Mike/ Janeček, act. Chairman

MISSISSAUGA WALLENBERG COMMITTEE

Motto: NEVER GIVE UP!

Kanadské Listy

INDEPENDENT PUBLICATION
IN CZECH LANGUAGE

Publisher and Editor: Miroslav Janáček
Secretary of the Editorial Board:
Jana Janáčeková-Bayerová
Tel.: (905) 278-4116
E-mail: miroslav388@jallstream.net

Články, objednávky inzerátů, opravy
adres a předplatné lze poslat na:
„Kanadské Listy“, 388 Atwater Ave.,
Mississauga, Ont. L5G 2A3, Kanada
List vychází 6x za rok.

Předplatné na 1 rok:

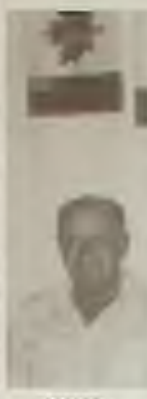
Kanada: \$ 20.00
USA: \$ 28.00
Zámoří, letectví: \$ 30.00

Sdělení členství v ČR: Dobrovolně
předplatné lze poslat na adresu:
Renáta Kolářová, „Kanadské Listy“,
Máchova 472, 252 63 Roztoky u Prahy,
(tel. po 17 hod. 233 910 340 nebo
e-mail: r.kolarova@centrum.cz)

Sdělení členství na Slovensku:

Dobrovolně předplatné lze poslat poštov-
ní poukázkou typu „C“ nebo v hotovosti
na adresu:
Jaroslav Kašík, „Kanadské Listy“,
Kalinčiakova 23, 917 01 Trnava.

ODEŠEL SPOLUŽÁK..

Z válkou postižené Septimě C re-
álného gymnasia v Pardubicích, ma-
turovalo v červnu 1946, pod "patro-
nací" prof. F. Jiráka, celkem 22 stu-
dentů, 19 chlapců a 3 dívek. Všichni
patřili do ročníku 1927. V roce
2008 stále žije 14 dědečků a babi-
ček. Osm odešlo na věčnost. Pokud
se týče žijících, byla snaha účast-
nit se pravidelných setkání kaž-
dých 5 let, ale různé zdravotní
problémy se odrazily v malé úča-
sti. Z původních 22ti se jediný M.
Janeček dostal do exilu v r. 1948
a po něm následoval až v r. 1968

Zdeněk Fišer, rodák z Ledče n. Sázavou/na fotce/,
z Anglie se přestěhoval do Kanady a usadil se
v Thornbury, Ont. Měl tam všechno: rybolov v
Lake Huron a lyžování na Blue Mountain. Pak se
odmlčel. V dubnu 2005 zem-
řel na rakovinu kůže a jeho manželka Dana o 2
měsíce dříve na leukemii. Vykonavatel poslední
vůle zapracoval bleskově: domek se zahradou byl
prodán a zařízení bylo rozprodáno ve veřejné
aukci. Výtěžek byl zaslán jedinému synovi do
Anglie. Zdenkova sestra, možná provdaná, žije
v Ledči. Měla by vědět, že ztratila bratra. MJ

IN MEMORIAM PETR KODEDA

29.8.1941 Prostějov -
7.2.2008 Mississauga.

Manželka Naďa, dcera Petra a
syn Adam.

(905) 823-4844

Dr. George F. Zagal
Dr. Catherine A. Zagal
Dentists

1096 Feeley Court
Mississauga (Clarkson), Ontario L5J 4S5

ZE ŽIVOTA KRAJANŮ

Asi 30 členů MMI zvo-
lilo na výroční členské

schůzi na Masarykovu nové vedení: předsedou se stal
Robert Tmej a ve výboru je aktivní Libuše Peichlová, o-
sobní tajemnice p. Tomáše Bati ml. Dosavadní předsedkyní
paní Alena Kottová sestavila angl. přehled bohaté činnos-
ti Institutu za její "vlády" - kopii pošleme rádi váž-
ným zájemcům. /Několik dosud žijících držitelů potvrze-
ní o zaplacení původního vkladu \$100 za členství v MMI
na schůzi zvané není. /--Ředitelka TV-QMI a předsedky-
ně Can. Ethnic Media Association uvítala, že kan. pošta
vydá známky s portréty čtyř čestných občanů Kanady. Made-
line Ziniak je běloruského původu. --Karel Rohlíček, hrdí-
na Zprav. brigády, pendluje mezi Montrealem a svou chalupou u Mt. Tremblant. --"Dobrý den" měl zají-
mavý článek o naší architektce Lídě Dejmkové v Cambridge, Ont. Postavila mj. 6 sportovních arén.
Poznámka: v Torontě se proslavil větší stavbami pouhorožský exulant F. Štalmach. --UDr. Jiří Bube-
ník z Guelphu, Ont. tvrdí, že lopaty losích parohů slouží jako ohrožené naslouchátko. Pokusy začal
jeho otec dr. Ant. Bubeník z Jevíčka, který zemřel v Torontě v r. 1995. --Joe Karol vlastní slovenskou

Pracovní povolení pro zahraniční studenty

Ministryně občanství a přistěhovalectví Diane Finley oznámila
21. dubna změny, které zjednoduší - s okamžitou platností -
zahraničním studentům postup, jak získat pracovní povolení, a
navíc prodlouží možný pobyt v Kanadě po ukončení studia.
Zahraniční studenti denního studia na vybraných kanadských
veřejných školách pomaturitního stupně tak mohou požádat o
zaměstnání v jakékoliv instituci či firmě bez předem potvrzené
pracovní smlouvy. Povolena délka pobytu se nyní prodlužuje (z
jednoho až dvou let podle oblastí) na tři roky s platností po celé
země. V loňském roce se v Kanadě vzdělávalo 63 673
zahraničních studentů, což je 4,6procentní nárůst oproti
předchozímu roku
www.cic.gc.ca

Český konzulát v Torontu

Czech Consulate in Toronto
2 Bloor Street West, Suite 1500
Toronto, ON M4W 3E2
Telefon: 416-972-1476
Fax: 416-972-6991
E-mail: toronto@embassy.mzv.cz
Úřední hod.:
pondělí až pátek 09.00 - 12.00

Troji občanství diplomata nevidilo

Jako český velvyslanec
v Keni a později v Albánii
jsem sloužil ČR s občanstvím
nejen americkým, ale také ka-
nadským, takže jsem nakonec
měl ta občanství troji. Nikdo se
nad tím nepozastavoval, včetně
tehdejšího premiéra Václava
Klausa, který moje diplomatic-
ké vyslání podepsal.

A pro pikantnost: v roce
1996 ve funkci ředitele diplo-
matického protokolu ČR jsem
v Praze jako první vítal králo-
vnu Alžbětu II.

To byla moje hlava státu ja-
ko Kanadana. Poté jsem ji
představil Josefu Zielenkovi,
což byl zase můj šéf v české
vládě.

JAN DRÁBEK,
Vancouver, Kanada

12. dubna t.r. se v kostele First Un-
ited Church, 151 Lakeshore Rd. West
v Mississauze, sešlo na 250 přátel
naší krajanů Jiřiny Škarecké, aby si
připomněli její příkladný život a
vyjádřili díky za to, že svým vzorem
dokázala, že je možné být dobrým ob-
čanem Kanady a při tom být hrdý na
země, z níž pocházela. Dojemnou ce-
remonii řídil duchovní správce ko-
stela Rev. Blair Corcoran. S Jiřinou,
která zemřela 3. dubna 2008 ve věku
nouhých 77 let, se přišlo naposled
rozloučit mnoho krajanů. Mezi ostat-
ními se nacházel i provinční posla-
nec Charles Sousa /liberál, Miss.
South/, vpravo. Náš fotograf ho za-
chytil v rozhovoru s čs. válečným ve-
teránem Jindrou Krausem z Oakville.
Uprostřed je p. Allan Pleasance z
místního Rotary klubu. Jiřina Ška-
recká byla vzácná žena. MJ

restauraci v 6.781 Annette St. v Torontě už 55 let. Tel. /416/
767-8882. --S J. Malotou ve Viktorii, BC pracuje José Janeček,
původem z Argentiny. --Ve Frederiktonu, NB zemřela paní Marga-
reta "Peggy" Bosnitch, 77, snad poslední reprezentant slavného
národa Polabských Slovanů. --Krajan Karel zemřel loni v ČR. --
I naši krajané ve Vancouveru, BC slavili 20. ledna "R. Wallen-
berg Dav". --Jerry Formánek oslavil "60". Jeho otec byl slav-
ným automobilovým závodníkem. --A. Fogl byl na nohbu svého
bratra v Jablonném n.O. --Ve Waterloo, Ont. je aktivní Pastor
Emeritus Steve H. Peter. Rád vzpomíná na ostrov Vancouver a
Port Hardy. --Paní Zora Zinková, vdova po Luborovi, plánuje
přesun na N. Zéland. --Ztratili jsme čtenáře
B. Gabriela ve Wind-
soru. --Ohně zničily
veškerý majetek J. Na-
vrátila v Albertě. --V
Montreálu nezanomína-
jí na inž. V. Pavelku.
Zemřel jako 102. letý
v lednu 2003. --Sokol-
kami se "úředně" staly
Marie Orhánková a Jana
Pivmcová. --22.3.08
zemřel v Montreálu
Dr. Norbert Každan, MD.
Narodil se v Rize a
byl vězněn nacisty i
komunisty. Na lágru
"Vojna" zachránil ži-
vot mnohým vězňům,
včetně JUDr. A. Suma.
Naším v Montreálu
sloužil jako opravdo-
vý rodinný lékař: jeho
obětavost byla známá.

Katalog knih:

www.czech-books.com
nebo volání zdarma 1 877 287 1015

Vydavatelům a redaktorům tiskovin vycházejících v jižním
Ontáriu v jiných jazycích, než anglickém, se 6. května 2008
v elegantním Paradise Banquet centru v Concord, Ont. před-
stavila energická podnikatelka Lori Abittan ve jménu nové
organizace DIVERSITY MEDIA SERVICES /105 Wingold Ave., To-
ronto, Ont. M6B 1P8, tel. /416/342-1140/. Zdá se, že jde o
to, aby na 120 tiskovin /mezi nimi jsou 3 vycházející jako
deníky/ v získávání inzerátů z fondů federální a provin-
ní vlády mělo jeden silný hlas. Situace na tomto poli se
drasticky změnila a byla označena jako NEW MAINSTREAM. Ze
120ti pozvaných se dostavilo 60. To je znamenitý začátek. MJ

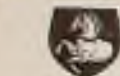
Z ČESKÉ REPUBLIKY A SLOVENSKA

Z Anglie se ozval Robin Bruce Lockhart /Howe, East Sussex/s in-

formací, že Jan Masaryk nespáchal sebevraždu. Zjistil, že donis, který jmenovaný měl poslat Stalinovi, v němž naznačoval možnost sebevraždy, byl falsifikát. Jan Masaryk poslal 7. března 1948 pomocí M. Davenportové ven donis, v kterém otevřeně psal, že plánuje odchod do zahraničí. Sir Bruce Lockhart, otec výše zmíněného, dostal Janův dopis 8. března, když Marcie přiletěla do Londýna. -- Spokojení zákazníci odcházejí z Hotelu Mlýn na Velehradě. Na vinný sklípek a koštětnu. -- Ředitel Masarykovy dělnické akademie Jan Mládek moderoval diskusi, v které vystoupili:

Další cena pro Petra Sise za knihu Zed

Dvě ocenění za nejnovější knihu Zed získal český výtvarník a autor knih pro děti Petr Sís, který žije v New Yorku. Americká asociace knihovníků knize udělila Caldecottovu medaili a Sibertovu medaili, ceny za nejvýznamnější knižní počiny pro děti. Navíc Galerie Mary Ryan v New Yorku uvede příští týden rozsáhlou výstavu zahrnující jeho třicetiletou výtvarnou a filmovou tvorbu.

Zajímavé setkání v Pardubicích: zleva zastupitel města inž. Jiří Lejhanec, světoznámý český mořeplavec a jachtař Richard Kankolski a kronikář města Zdeněk Vaculík, 77. Capt. Kankolski žije v Newportu, USA.

My, Evropané

Česká republika má se svými sousedy celkem 2290 km dlouhé hranice. Počinaje dneškem je už nikdo nestřeží. Je to zvláštní pocit. Jako když v klidu vydechnete po dlouhém napětí.

Nejsme bojovný národ. Když se ale ohlédneme za naši tisíciletou historii, zjistíme, že jsme s každým z našich sousedů měli nějakou tu válku, bitvu nebo konflikt. S rakouskou monarchií jsme si užívali léta poroby. Němci byli naši tradiční nepřátelé. Nejen v minulém a předminulém století, ale už za panování Přemyslovců jsme vždy právě z jejich strany čekali nějaké nebezpečí. Dokonce jsme proti Bavorům povolali hrdi Chody, aby bránili naše hranice. Dobré vztahy s Poláky kazí konflikty o Těšínsko, ten poslední z roku 1938. Snad jen Slováci s námi nikdy neválčili, ale ani s nimi nebyly vztahy vždy růžové.

Dnes je to zapomenuto. Vstupem do Schengenu definitivně přestali být naši sousedé podezřelými nepřáteli. Stali se jen jinak mluvícími přátelskými Evropany. Stejně jako my. Doufáme, že to vydrží déle než léta válek předtím.

JOSSE ŠLERKA

Jan Švejnar, Pavel Mertlík a Petr Havík, po semináři "Am. hypotéční a světová fin. krize". Jindy o jednotné levici diskutovali Jiří Dolejš a J. Heller/oba KSČM/ a O. Novotný a L. Zaorálek/oba ČSSD/. -- V Památníku Lidice byla "pokřtěna" knížka Fr. Veverky "Jak se chodí do Lidic". -- V Dobříši mají nové kanadské parkovací automaty. -- Ve Veselí n. M. postavili nový přístav pro výletní loď "Danaj", která pluje po Baťově kanálu každou neděli, na trasu do Strážnice a zpět. -- Kunovice byly prohlášeny samostatným městem a mají přes 5.000 obyvatel. -- Chemik inž. O. Špecinger/nar. 29.8.1923 v Kralupech n. Vlt./ vydal už na 50 různých zajímavých historických knížek. Do tisku je připraven rukopis "Památné bitvy sev. Čech", 230 str.

-- V Košicích vyšla "Velká etologie koní" z pera M. Duruttvi, PhD. Zřídil huculskou rezervaci v Košicích, zachránil jejich chov na Huráni a vyšlechtil nové plemeno: slovenského horského koně. -- Prof. Milan Zelený uveřejnil interview, které měl v březnu t. r. v New Yorku na téma "Švejnar versus Klaus". Je skutečně objektivní. Autor působí na Fordham U. v New Yorku a na Baťově U. ve Zlíně. -- Biografii "Věra Olivová", 86 str. zpracoval I. Lisový. Je nejznámější jako předsedkyně "Společnosti E. Beneše". -- Plánuje se nové vydání knížky Lenky Gott-

hardové a kol. "Jak hřebčín ožil". -- Výborné čtení pro děti: "Léto Kruh", 80 stran, od Petra Šulisty /9.11.1949, Písek/. Adresa autora: Osek 79, 386 01 Strakonice. -- V Plzni vyšla rozsáhlá studie Jitky Janečkové "Druhý život" Jana Koziny v legendách a tradicích, 63 stran. -- Zajímavá kniha: M. Koukal "Sága rodu Vejvodů", 256 stran. Menší knížka: "Jaromír Vejvoda-král české polky", 68 stran. Data: 28.3.1902-13.11.1988. Úspěchy má "Vejvodovo trio"-Josef Vejvoda/1945/, Krvštof Marek/1967/ a Ondřej Štajnocher/1968/. -- Nejjedovatější české rostliny: skočec, rulič, oměj šalamounek, kulčiba, bolehlav a tis červený. -- Hradecký O. arcibiskup Otčenášek odpovídá na každý dopis, který dostane. Někdy na stránkách kat. bulletinu. -- Hrabě Zd. Sternberg, nar. 15.8.1923, byl za totality u PTP a

Psycholog Grof převzal cenu Vize 97

Praha/ Cenu Nadace Vize 97 získává podle Václava Havla vždy osobnost světové vědy, která překročila její hranice, prohloubila její poznání a rozšířila její obzory. Všechna tato kritéria beze zbytku splnil podle manželů Havlových americký psychiatr českého původu Stanislav Grof, který si cenu z jejich rukou včera převzal v kostele sv. Anny v Praze. Grofem vyvinutá metoda holotropního dýchání má odkrývat poškozené problémy lidské psychiky.

STANISLAV GROF

Stát, kulaci a odpuštění

STANISLAV BALÍK

Minulý týden opět vypadal ze skříně naší minulosti jeden nepěkný kostlivec. Horliví úředníci ministerstva financí zapomněli, jaká že doba panovala v roce 1954. Tehdy stát rozkulacil jednu seelskou rodinu z Mladoboleslavské a navíc ji vyměřil zemědělskou daň. Tu vyňaný sedlák nezaplatil a ona dodnes visí na jeho domě jako dluh. Úředník je si ce ochoten odpuštění penále za desítky let, původní daň ale požaduje.

Byla to hrozná doba. Jeden den měl člověk velký statek, na němž poctivě hospodářilo třeba i deset pokolení jeho rodu. Druhý den přišli předsta-

vitelé místní bolševické moci, často lenoši a ožralové, a označili udržené sedláka za kulaka či hezky český za vesnického bohače. Dali jemu a jeho rodině čtyřicet hodin na sbalení potřebných věcí na jeden vůz a pokyn na vystěhování stovky kilometrů daleko se zákazem návratu. Takto byly vystěhovány tisíce rodin, téměř v každé větší vesnici minimálně jedna.

Ano, po listopadu 1989 jim stát vesměs jejich statky vrátil. Rozpadající se, způsobilé, vybydlené. Ale satisfakci za nedobrovolné vytržení z rodné vsi, za přeskupení kořenů, za ponižení a vyhnání nedostali žádnou.

Ministerský úředník formálně nepochybil. Když jsme v roce 1989 řekli, že nejsme jako oni, bez větších debat a výraznějších protestů jsme převzali bolševické zákono-

dárství se všemi závazky v předchozí době učiněnými. Kromě nesporných výhod typu právní jistoty občanstva to s sebou ovšem logicky neslo i kontinuitu takových škandálních opatření. Zdaleka ne na všechny se pamatovalo při nápravě krivd. Vyměřené zemědělské daň, která se netýká pouze oné jedné rodiny, ale více jak pět set dalších, tu zůstala.

"V letech 1948-1989 mělo u nás právo se spravedlnosti jen málo společného."

Prohlášení ministra financí Kalouska, že je připraven daně všem postiženým kulakům odpuštění, když o to požádají, je chvalyhodné. Měl by ale jít

mněhem dál. Proč by měli postižení žádat o prominutí? Nic neudělali. Vínkem je jednoznačné náš stát - a máme-li kontinuitu, tak to nelze odbyt mávnutím ruky, že to byl stát komunistický. Pořád je to ten- týž stát. A říkáme-li zákoně o propuštění komunistického režimu, že šlo o režim zločinný, nelegitimní a zavazující, měli by se jít dnešní státní představitelé někdejší kulakům omluvit.

A nejen za ni. Měli by jít požádat o odpuštění. Vždyť pro mnohé sedláky bylo vyhnání a zákaz návratu srovnatelné s doživotním vězením. Když kontinuita, tak se všim všudy. A s poučením pro všechny státní úředníky pro příště, že v letech 1948-1989 mělo u nás právo se spravedlnosti jen málo společného. *ET K/V*

Autor působí v Centru pro studium demokracie a kultury

Když byl Mirko Janeček v pardubickém tisku k 60. výročí února 48 představen jako David ve střetu s Coliášem-Klementem Gottwaldem, poslal nám jeden náš čtenář tuto zajímavou fotografii: sedící vlevo je Kléma, když se učil te- sařem. Originál snímku se nachází ve sbírce na zámku ve Šternberku. Je tam i informace, že skutečným otcem Klementa byl František Skácel z Heroltic u Vyškova. Jeho syn Jiří emigroval do USA a vnučka Ethel Skácel se provdala za Roberta Kennedyho, bratra presidenta. Kdo tušil, že pokrevně byl Klement Gottwald příbuzný amerického presidenta! Další podrobnosti má v rukávu biskup J. Škarda v pražském arcibiskupském paláci.

Jak jsme přišli o Podkarpatskou Rus

5 obnovou republiky v předmnichovských hranicích počítali dokonce i čs. komunisté v Moskvě - podle dohody mezi ČSR a SSSR z 8. května 1944. V těchto intencích a s Gottwaldovou instrukcí odjel na Podkarpatskou Rus Josef Krosnář v čele stranické delegace. Když se moskevští komunisté v polovině listopadu dověděli, že akci připojení PR k Ukrajině podněcuje a řídí Ivan Turjanica, byli velice překvapeni. Turjanica byl totiž předválečný vedoucí funkcionář KSČ na PR a za války osvětový důstojník 1. čs. sboru v SSSR. Jednal však podle instrukce zpravodajských kruhů sovětské služby, které počítaly s přípravou podmínek pro připojení PR k SSSR. Byl to předem promyšlený plán KGB, aby na základě etnických poměrů si mohli dělat nárok na PR obdobně, jak to uplatňovali v případě východních oblastí Polska.

Po návratu Krosnáře do Moskvy změnili moskevští komunisté různé své stanovisko a od začátku roku 1944 začali prosazovat, aby vláda a Beneš nabídli hladké provedení připojení Zakarpatské Ukrajiny. Aby otázka PR neproslila v mezinárodním problému, bylo nutné, aby obě strany urovnaly spor dohodou. Šlo jen o to, jak bude připojení formálně provedeno. 29. června 1945 byla uzavřena smlouva mezi ČSR a SSSR o odstoupení Podkarpatské Rusi Sovětskému svazu. Smlouvou za SSSR podepsali lidový komisař zahraničních věcí V. Molotov, za ČSR předseda vlády Z. Fierlinger a státní tajemník ministerstva zahraničí V. Clementis. Přestavitelé tzv. Zakarpatské Ukrajiny pozvání samozřejmě nebyli, čímž Stalin i obě strany jen potvrdili její loutkový ráz.

Naposledy se dostala Podkarpatská Rus na program čs. vlády 9. listopadu 1945, když se jednalo o ratifikaci zákona. Znovu se objevil spor, zda jej může přijmout prozatímní parlament, který nebyl řádně zvolen a jehož pravomoci byly omezené. Zvláště Jan Šrámek opakovaně tvrdil, že „na zákon, který představuje ratifikaci smlouvy o změně státních hranic, má se usnést teprve řádně zvolené Národní shromáždění.“ Při hlasování byla ovšem převážná většina přítomných členů vlády pro, a tak byla smlouva o Zakarpatské Ukrajině předložena Prozatímnímu národnímu shromáždění. To ji jednomyslně ratifikovalo 22. listopadu 1945. Tímto aktem byla pod nátlakem Moskvy za účinné asistence zejména komunistických poslanců Podkarpatská Rus definitivně odevzdána Sovětskému svazu. Prezidium Nejvyššího sovětu SSSR 27. listopadu 1945 ratifikovalo uvedenou smlouvu. Tímto aktem byla Podkarpatská Rus definitivně připojena k SSSR.

Závěrem: V srpnu prezident Beneš podepsal ústavní dekret č. 60/1945, který prohlášoval obyvatele Podkarpatské Rusi za zbavené čs. státního občanství. Dekret vyvolal pobouření především mezi příslušníky 1. čs. armádního sboru rusínskému původu. Pozdější dodatek k dekretu tedy dovolával alespoň vojákům a jejich rodinným příslušníkům opouštět pro čs. státní občanství.

Ing. arch. IVAN PILIP

O LETCÍCH

LETECKÝ MOST

Plk.let.Oldřich Kylar
/19.10.1922 Červenka u

Olomouce-1970 po srd.záchvatu v Londýně/Anglie//,sloužil jako pilot u 313.čs.peruti v rámci RAF s č.7884-85. Za nejhorší období svého života považoval sov.internaci v r.1939.—Český letoun S-200 Morava,s posádkou P.Bold a R.Santus,doletěli z Morska na severní pól.—Ivana Poolley-Tap-tuch /54 Bedford Gdns.London W8 7EH/ měla možnost projít archívem Jana Sigmunda.Slábili jsme jí pomoc.—Vynikající kniha:Lad.Kudrna—"Čs.letci v německém zajetí 1940-1945", 438 stran. Zaujala nás data o G.Přístupuvi,B.Budilovi,Z.Škarvačovi a B.Ne-topilovi-Bernetovi.Je dokumentována důkladnost,s jakou Angličané po válce vypátrali a notrestali všechny Gestapáky,kteří se rodíleli na vraždách uprchlých letoň ze Saganu.—"Kaleidoskop" č.1/2008 má studii Mgr.Z.M.Dudy o gen.let.A.Vicherkovi-A.Slezákovi:byl ruským legionářem a až do r.1924 se jmenoval Wicherek. Po únoru 48 vědomě zaprodal svou čest a kolaboroval s čs.komunisty. Zemřel jako zlomený muž 15.6.1956.—Plk.P.Majer napsal článek o Williamu Kauder-derovi, který byl navigátorem u 311.—Jan Vondráček zachytil v článku "Ženy hrdinů" životní data Jiřiny Úlehlové,Hany Fajtllové,Marie Hrubé a Vlasty Šiškové.—Legendární angl.letec G/C Leonard Cheshire,založil první Cheshire Home v r.1948. Pomáhají potřebným veteránům. Tyto útluky jsou dnes v 15ti zemích.—Hodnotné knihy:B.Ryšánek-"Cesta do neznáma",80 stran./Autor sloužil u 311,narodil se 27.7.1914 v Týnu n.Bečvou,žije v Anglii.—P.Vančata:"Klikař Roger",272 stran;životní příběh radiotelegrafisty a stíhatele RAF Jaromíra Bajera; narodil se 21.2.1921 ve Štramberku u N.Jičína,zemřel 24.9.2002 v Mělníku. Kniha má na 100 vzácných fotografií.—Franc.letec-spisovatele Exupéryho sestřelil v r.1944 německý stíhač H.Rippert.—M.Konecký,T.Jambor a V.Kolesa sepsali knihu "Leonold Šrom-stíhač eso na záp.a vých.frontě";narodil se 8.9.1917 v Chrlicích,zemřel 11.10.1968 v Brně. Během SNP sestřelil 6 nepřátelských letadel.—V Torontě zemřel známý kan.vál.letec plk.Arthur S.Collins,DFC. U 400.peruti létal Spitfiru a Mustangy.—Výhradně u angl.perutí sloužil čs.letec Jan R.Alexander,nar.6.6.1922 v Teplicích-Šanově. Patřil do legendární Pathfinder Force. Létal na Lancastrech a na Moskytech.—Jan Anderle,bratr Leoše,zemřel v Mulhouse,Francie 23.12.1982.—Plukovníci Jan Horal a Emil Boček bojují za sochu dr.EB v Brně.—Jiří Macek nám z BC poslal další zajímavá data o plk.B.Velvarském.—F.Srp připomněl,že před 60-ti lety vyšla v Praze knížka Tomáše Pánka-Pan-se-na "Bílá jachta v oblacích". Pojednává o větro-ních a je ze života islandských mladých lidí.Au-tor napsal celkem 12 knih.Zemřel 15.1.1983.—V Plzni bylo "Setkání s nebeskými jezdci". Byli u toho mj.let.akrobat Jimus,plk.Jiří Melíba,Jaro-slav Houška a odb.let.poradce Mirek Petrů.—Vy-šla knížka L.Jouzy a M.Plavce "...a země se chvě-la". O náletech na Kolín n.Labem.—Ze Šumperka se ozval Fr.Kadlec.—Ilugo Mellion byl u sestry v Kanadě do 6.5.08.—Leonard Revilliod,vnuk TCM, je pohřben na Soroby Cemetery v Argyllshore, ve Skotsku.—V RCAF sloužil krajan Ota Kramář.Vy-dal v Praze v r.1946 knihu"Hmatelné paprsky",moloro-mán pro mládež o začátcích radaru v Kanadě. Kde je autor dnes?—Vyšla kniha "Halo,airfield-con-trol,go ahead!".O Imrichu Gahlechovi,nar.4.11.1915 v Hrachovištích u Trenčína.—Plk.Ilu-go Mel-lion,písař od 311.,bude mít 8.9.teprve 90. Gen. M.Štändera 5.10. totéž.Frant.Mlejnecký bude mít 90.10.12.08. A.Polák,Milan Malý,Ivan Schwarz,Karel Nový-Schick,Alois Hudec,Jan Horal,Emil Bo-ček a Jiří Roden slaví letos 85.—V.Kaňčák-Ka-dlick z Ratíškovic má 17.9. své 89.narozeniny. A aby seznam žijících býv.RAF letoň byl úplný, plk.Robert Koblovský,nar.20.2.1915 v Opavě, by měl slavit v Pickering,Ont. "93". Ztratil se plk.Míla Rejzek. Kamak se přestěhoval? Ji-nak nevíme,co je s Krejčíkem v Calgary.. Jiří Rajlich shromáždil všechna dostupná data o div.gen. Karlu Janouškoví /30.10.1893 Přerov-27.10.1971 Praha/.Mel celkem 26 vysokých vznamenání. Spolunpracoval dobře s plk.J.Berounským.

Toto označení je ve vědomí našich občanů spojeno s obdivuhodnými leteckými akcemi západních velmocí, které dokázaly v řadě případů svou leteckou převahu vy-jádit ve válce i v míru organizovanými roz-měrných zásobovacích akcí, na jejichž úspěšnosti závisela nezdávka otázk života a smrti mnoha lidí. Největším podnikem tohoto druhu byl proslulý letecký most do Západního Berlína v době studené války. kdy byly sověty a orgány NDR přerušeny veškeré pozemní komunikace v naději, že tato blokáda zničí svobodný sektor města. Tento most trval řadu měsíců a byl nejen špičkovou akcí z hlediska technického a organizačního – letadla např. startovala a přistávala ve dne v noci v minutových inter-velech – ale prokázal i sílu lidské solidarity a touhy po svobodě.

Letecký most ABA, který máme dnes na mysli, je neméně velkolepým podnikem a má s výše zmíněnými mosty ideově mnoho společného. Jde o britskou charita-tivní organizaci AIR BRIDGE ASSOCI-ATION (ABA) – Sdružení letecký most.

Založil ji v roce 1989 pan JIM AUTON, který sloužil během 2. světové války 1939 – 1945 u Britského královského letectva. Létal na Liberatorích s osmičlennou po-sádkou, bombardoval nepřátelské cíle a často pomáhal shozem zbraní, materiálu i živých vysádk podzemnímu hnutí v rú-zných částech okupované Evropy. V histo-padu 1944 byl pan J. Auton těžce raněn a vyřazen z další aktivní letecké činnosti. Po válce se stal úspěšným podnikatelem v oblasti zahraničního obchodu a působil v této branži až do odchodu do důchodu.

Již během války vzniklo pevné přátelství letců zejména s jejich polskými a českoslo-venskými spolubojovníky, kteří mezi prv-ními přispívali na pomoc Británii v době, kdy stála po pádu Francie zcela osamocena proti nacistickému Německu a bojovala s vypětím všech sil o přežití. V letecké bitvě o Anglii se čs. i polští letci za cenu velkých

ztrát významněli hrdinstvím i leteckým mistrovstvím a přispěli mnohem větší mí-rou, než představoval jejich počet, k odra-žení leteckého útoku nacistů. Jeho vítězné zakončení mělo být přehlednou k všeobecné invazi na britské ostrovy.

Pan Auton jezdil do Polska i Českoslo-venska již před pádem železné opony a se-znamoval se s těžkým osudem velké většiny československých i polských veteránů, ze-jména těch, kteří bojovali na západě. Na-místo plného společenského ocenění a za-bezpečení byli vystaveni komunistické perzekuci, zavržení, mučení, odsuzování k mnohaletému žalářování, někteří i po-praveni. V "nejlepším" případě přicházeli o zaměstnání a živilo na okraji společnosti za nedůstojných občanských a sociálních podmínek. Nejsmutnější – a pro britského veterána nejméně pochopitelné – je fakt, že většina těchto křivd nebyla odstraněna ani dnes. Vedle veteránů žilo v ČR i několik de-sítek rodilých Angličanek, které se za války nebo těsně po ní provdaly za bývalé čs. pří-slusníky britských ozbrojených sil. Větši-nou ovdověly a pokud se dožily dneška, žijí často v neutěšených poměrech.

Proto vznikl projekt ABA, jehož je pan J. Auton nejen zakladatelem, ale i chair-manem – předsedou. Klade si za cíl zlepšit život těch nejpotřebnějších z výše uvedené skupiny obyvatel Polska, České republiky, Slovenska i bývalé Podkarpatské Rusi, při-čemž se nedělají žádné rozdíly mezi pří-slusníky západních a východních armád a službami u jednotlivých druhů zbraní. V některých zvlášť závažných případech byly do této humanitární pomoci zahrnuti i bojovníci domácího odboje.

Jak ABA pracuje? Je registrovaným cha-ritativním sdružením, nevyvíjí žádné vlastní ekonomické aktivity, ale systematicky se obrací s žádostmi o sponzorské příspěvky na řadu známých osob a institucí, zejména těch, které jsou jakýmkoliv způ-sobem spjatý s obranou země, jejími bojo-

Pan J. Auton, předseda ABA, dne 1. 11. v Domě legii na náměstí I. P. Pavlova v Praze během roz-hovoru
foto: MICHAL NOSEK

vými tradicemi, letectvem apod. ABA přiše na všechny strany, oslovuje mnoho sub-jektů – a má úspěch. Přitom postupuje velmi racionálně, nevyhnutelnou režii vlast-ního provozu spotřebuje jen asi desetinu, získaných prostředků. Pan J. Auton i všichni ostatní pracují samozřejmě zcela zdarma. Kryjí se jen nezbytné hotové vý-daje.

Rozdělování prostředků v ČR se provádí zásadně prostřednictvím ČsOL, a to za podmínek, které byly v NO již několikrát zveřejněny, naposledy letos ve 22. čísle na straně 3. Až dosud byla organizací ABA poskytnuta českým, slovenským a podkar-patoruským veteránům výpomoc v celkové výši dvou milionů Kč. Letos přijel pan J. Auton do ČR také s nabídkou invalidních vozíků.

Pevná pouta, která byla navázána během války za bojů mezi Brity, Poláky a Čecho-slováky, překlenula časový oblouk půsto-letí a projevují se v nezištné solidární po-moci, vyvěrající ze statečné účasti našich dobrovolníků ve válce proti nacismu, do-dnes.

Milan GRUS

Plk.let.Pavel Tauber /29.6.1920 Po-střečkov u Domažlic-29.6.2008 Neratovi-ce/ sloužil jako stí-hač pod RAF č.788536 u čs.310.perutě.Přes Polsko a sov.zajetí se dostal k jednotce pplk.Klapálka a byl u Tobruku.Po přesunu do Anglie,létat se naučil v Kanadě. Do r.1950 létal na Dako-tách pro ČSA,pak byl zámečnickem v Avii. V r.1992 se stal čest-ným občanem Postřečko-va a dostal kopii u-měleckého tabla, které má nadpis"Postřečkovská zahraniční armáda". Jsou na ní tyto muži: Štěpán Holl,Josef Bur-šík,Pavel Tauber, Va-vřinec Skála,Josef Ko-noník,Jiří Knopf a Jo-sef Kanic,s poznámkou, že chybí bratři Karel a Jakub Kreuzové.

VYZNÁNÍ

"Ať jsem se v životě do-stal kamkoli, nikdy jsem nezapomněl na svou ro-dnou obec a naši krásnou českou zem. Vždy mě chy-tlo za srdce, když jsem jako pilot přeletával hranici a vracel se domů do Čech."

Pavel Tauber

Plk.let.Jiří Poláček/29.3.1913,Praha-14.4.2008 Praha/ sloužil pod RAF č.788510 u čs.311.perutě, jako stíhalec a navigátor. Co prožil,by stačilo na delší film. V mládí byl amatérským boxerem a v r.1940 ho Němci jako žid. vystěhovalce nutili po Dunaji do Rumunska. Na děravém řeckém parníku se pak dostal do Haify. Tam přesešli na větší narník PATRIA. Došlo k výbuchu a loď se rychle potopila;zahynulo na 250 pasažérů.Jiří Poláček do-plaval na břeh a připojil se k jednotce pplk.Klapál-ka. Bojoval u Tobruku a v Anglii se naučil létat.Po válce šel do civilu a no únoru 48 byl poslán do dolů. Na jeho pohřbu pro-mluvil jeho vál.kamarád, major Pavel Vranský./Za foto a data děkujeme hi-storickému teamu, otcí a synovi Lehovcovým,z Roz-tok u Prahy. Sdílejí naše přesvědčení, že se na zá-sluhy čs.vál.veteránů ne-sní zapomínat./ MJ

Plk.let.Zdeněk Kopec-ký-Kohnberger /17.7.1922 Praha-16.7.1987 Manchester,Anglie/byl nanřed u Tobruku a po příjezdu do Anglie se dostal k čs.letectvu. Prošel výcvikem v Ka-nadě a stal se pilotem u 312.čs.RAF perutě. Jeho první operační vzlet napsal Z.Formá-nek v "L+K" v č.13/68: Zdeněk níchil pneumatiku a no návratu skoro havaroval. Za totality byl pronásledován a ven se dostal až r.69. Jeho vdova Marie žije v Anglii.

O VOJÁCÍCH

Našli jsme v archívu dobrou fotografii red. Václava Stráky a v "NO" jsme se zájmem četli několik jeho britkých článků. Je dobré, že je stále aktivní.

Stan Jedovnický/vlevo/ dostal 8.12.2007 v Sydney od p.ambasadora ČR, K. Pažourka, Medaili min. zahr. věcí ČR za zásluhy a statečnost během 2.světové války.

Níže vyobrazený batovec a válečný veterán Stan Jedovnický, který má hodnost vojína v.v., je ideální případ "zanomenutého" veterána, který podle skoro schválené novely zák. 170/2002 Sb. může být navržen na některé z řady ocenění Ministerstva obrany, včetně nového do vyšší hodnosti. To vyplývá z dopisu, který paní ministryně obrany 29.11.2007 adresovala poslanci Karlu Černému. V dopise píše: "...věřím, že brzy bude otevřena cesta k ocenění další velké skupiny válečných veteránů." Ačkoliv první naším ložickým přáním je prosba o jmenování českého vojenského attaché v Kanadě, sestavujeme se skupinou veteránů seznam několika případů. Na prvním místě je omluva a povýšení kpt. F. Kittela, který vojoval s Čs. obrněnou brigádou u Dunkirku a když se vrátil v angl. uniformě do rodného Krnova, byl prakticky zařazen do odsunu nepřátel ČSR. Uvažuje se také o povýšení In Memoriam B. Velvarského a živého plk. Josefa Svatoň, příp. dalších. -- Další data k S. Jedovnickému: Narodil se 29.

7.1916 v Ostrovkách u Kyjova, absolvoval Baťoškolu práce, 2 roky byl u 2. let. pluku v Olomouci, byl poslán Batou do Singapuru, šel do anglické armády tam, od r. 41 do r. 45 byl zajatcem Japonců. Sloužil pak firmě v Saigonu, v Indii a v Austrálii. -- V obci Stäffa ve Švýcarsku zemřela 21.12.2007 býv. důstojnice britské armády v Egyptě, Edita Zochovická-Weinbergerová. Narodila se 22.3.1914 v N. Městě n. Váhem. Za totality žila v Praze. -- V Praze byl slavnostní křest nového souboru fotografií a dokumentů J. Čvančary "Někomu život, někomu smrt", 1943-1945, 4.348 fotografií. Je to skvělé dílo. -- Plk. Jan Horal píše pravdu ve čtenářské diskusi "Nár. osvobození". -- Sluší připomenout: plk. v.v. Václav Stráka /oslavil nedávno své 94. narozeniny/ byl spoluzakladatelem Mezinárodní studentské rady v Londýně 1941, redigoval s Karlem Wolfem vojenské "Naše noviny", účastnil se obléhání Dunkirku a byl v oddílu kpt. Sítka, který 1.5.1945 v Pomezí u Chebu vstoupil na naše území. -- V nově otevřeném "Pensionu" min. obrany pro vete-

rány v Olomouci, je naroř. 100-letý Václav Jedlička, účastník bojů na Dukle a 96ti-letý Vojta Řehák. Otevření se účastnil mj. gen. M. Masopust, genpor. F. Padělek a předsedkyně ČSBS Anďela Dvořáková.

-- V Torontě zemřel 13.5.2008 veterán od Dunkirku Otto Broome, nar. v Praze v r. 1912. Na pohřbu se s ním rozloučil pplk. František Vilím. -- Historik I. Brož napsal studii "Případ Maxwell". Narodil se 10.6.23 ve Slatině na býv. P. Rusi jako Ludwig Hoch a válku skončil jako anol. důstojník v Hamburku. Založil Pergamon Press a vydával 388 periodik. Postupně ovládl angl. tiskoviny na všech kontinentech. Byl nalezen mrtvý v moři u Kanárských ostrovů, když se tam plavil se svou jachtou. Lékaři vyslovili názor, že šlo o vraždu, ale pachatel nikdy vypátrán nebyl. -- Chamberlain neměl v Mnichově svého tlumočníka a spolehl se na Němce z Hitlerova okolí. Angl. historik D. Reynolds se domnívá, že kdyby měl svého tlumočníka, že by Hitler obsadil jinou zemi. Podobně ruský tlumočník "zavazil" rozhovor mezi Chruščovem a J. Kennedym, když řekl něco jako "říká, že by raději měl vedle sebe hezkou ženu a ne tlustého dědka". -- Odp. redaktorem "NO" je Jiří Daniček. -- Když "jetelový" gen. Jan Šejna řekl Američanům, že voj. nemocnice ve Střešovicích experimentovala se stovkou am. vojáků zajatých na Koreji a že tamní čs. nemocnici vedl zubař Ludvík Souček, začala mez. honba za Součkem, který si vysloužil přídomek "český Mengele". Asi příliš mnoho věděl a proto umírá v Praze 26.12.1978 ve věku 52 let. -- L. Storzová nám věnovala zajímavou knížku M. Honzika "Legionáři", 128 stran. Vyšla v Praze v r. 1990 a obsahuje neznámá fakta o čs. legionářích na Rusi, ve Francii, v Itálii i na Dálném východě. Tam všude bojovali naši..

AMERIČANÉ V ZÁPADNÍCH ČECHÁCH

Stanley B. Winters, Americkýma očima. Okupace západních Čech v roce 1945

Dějiny a současnost 6/ 2003, s. 32-36

Kulturně historická revue Dějiny a současnost, v jejímž redakčním kruhu působí historik Vít Smetana, přinesla v 6. čísle minulého roku z iniciativy jmenovaného spolupracovníka redakce překlad článku, jehož autorem je emeritní profesor historie na americkém New Jersey Institute of Technology Stanley B. Winters. Publikoval řadu prací a knih o dějinách americké historiografie a o českých dějinách se zaměřením zejména na 19. století a první polovinu 20. století. Několikastránkovou statí se snažil Američanům mladšího věku přiblížit události v Československu, které se odehrávaly v jeho západní části v době pobytu americké armády od května do konce října 1945. Veelku pojednává toto období na základě dokumentů, které jsou každému evropskému zájemci o novější dějiny notoricky známe a snaží se o stručné popsání situace v době, kdy válečné spojení Východu a Západu končilo a mezi oběma velmocemi se začala spouštět nechvalně známá železná opona.

Autor konstatuje zcela objektivně, že osvobození Československa, charakterizované obsazením jeho východní části Sovětskou armádou a západní části armádou Spojených států, bylo částí předehry k zahájení další, v tomto případě studené - války. Američanům je dle autora článku v učebnicích dějepisu připomínáno z událostí v Československu minimum. Znají v lepším případě z učebnic a pamětí veteránů jen zastavení amerických jednotek na demarkační čáře před Prahou a „bitvu o Plzeň“. Toto označení zní mimořádně komicky, neboť v této „bitvě“ zaznamenala 16. obrněná divize 3. armády generála George Pattona, která v ranních hodinách 6. května dorazila do města jako první před ostatními divizemi, ztrátu jednoho muže, a to ještě před Plzní. V amerických publikacích má dále své stálé místo Eisenhowerovo rozhodnutí nepovolit americkým jednotkám postup na Prahu. Winters proto považoval za poslání historografa popsat ještě složitost vztahů, které nastaly mezi americkou armádou, Čechy a Němci v západních Čechách v období chaosu. V té době se zhroutilo nacistické Německo a západní Čechy zaplavovaly statisíce německých zajatců a uprchlíků před frontou, osvobozených vězňů z koncentračních táborů a osob zavlčených na nucené práce převážně z východní Evropy. Netoužili po návratu do svých vlastí a staly se tzv. osobami bez domova - Displaced Persons, jak jim říkali Američané.

Když bojové operace skončily, rozhodl nejvyšší velitel spojeneckých expedičních vojsk v Evropě Dwight Eisenhower, aby americká vojska respektovala úze-

mí obsazená v Československu jako teritorium přátelského státu, jehož nedílnou částí jsou i oblasti s německým osídlením a československým úřadům měla umožnit, aby obnovily svoji činnost. Americká vojenská správa měla právo vydávat rozkazy podle okolností a vlastního uvážení. Pohraničí odtržené v roce 1938 se v roce 1945 stalo na mnoha místech dějištěm odplaty vůči německé populaci, která se v těchto oblastech stala namnoze bezprávnou. Winters byl vojákem jednotky armády Spojených států, dislokované v západněčeském pohraničí, a snad i očitým svědkem aktů české pomsty. Právě takové případy konfliktů s lidskostí jej mimořádně zaujaly a vzal-li si k ruce Bartoškovy a Pichlíkovy pamflety o Američanech v západních Čechách, vydávané prosovětskými propagandisty v padesátých letech, není divu, že se to duše amerického intelektuála hluboce dotklo. Naproti tomu si málo všimá přátelských vztahů mezi Čechy a americkými vojáky, které vznikaly v ryze českých oblastech, ve městech i vesnicích. Oceňuje velkou pomoc, kterou zajistil velitel XXII sboru generálmajor Ernest E. Harmon automobily, benzínem, léčivými atd. Poskytl československé vládě téměř 1000 nákladních automobilů a velký počet osobních vozů, ukořistěných německé armádě. Autor článku nezastírá, že formující se česká správa přijímala zejména v pohraničních oblastech s roztrpčením některé zásahy amerických velitelů do agendy, spojené s německým obyvatelstvem.

Na jedné straně do detailu rozvádí situace a spory mezi Američany a Čechy při začátcích tzv. divokého odsunu a případy nehumánního nakládání s Němci při jejich transportu na polní práce ve východních oblastech Čech. Také se poměrně obšírně zmiňuje s otcovskou rozšafností o mladých amerických mužích, kteří se po vystředání bojových jednotek dostali s armádou do země, o které nic nevěděli a oslepeni vlastní svobodou a uvolněnou disciplínou působili svým velitelům problémy překračováním zákonů a pořádků, stanovených českou místní správou.

Dnes jsou však tyto excesy dávno zapomenuty. Lze souhlasit s autorem, že i přes snahu minulého režimu o jejich ideologicky zneužívání připomínání, vzpomínání pamětníci i jejich potomci na pobyt Američanů na našem území v dobrém.

Závěrečná část článku se týká příprav a uskutečnění současného odchodu americké a sovětské armády koncem listopadu roku 1945 a doplňují ji autorovy úvahy psané americkým stylem o sovětské armádě, která za sebou zanechala „mnoho komunistických aktivistů, sympatizantů a policejních agentů“.

V závěru statí Winters výstižně, zajímavě i objektivně charakterizuje pobyt americké armády v západních Čechách jako „dočasnou zadržovací akci proti sovětské expanzi, již americká diplomacie a vojenská strategie nikdy nepřipisovaly nejvyšší prioritě“. Po něm následoval jiný pobyt cizích vojsk - pro Československo mnohem osudovější okupace vojsky Sovětského svazu.

Vladislav Krátký

O PARAŠUTISTECH

Vzácná dokumentární kniha: "Křižovatky času-Ležáky v datech", 128 stran. Vydala ji Jarmila Doležalová, 539 57 Včelákov č.34. Obsahuje vše, co je známé o Jiřím Potůčkovi a o skupině SILVER A. Chybí zmínka o "Společnosti pro zachování památky Ležáků", kdo ji založil a v ní pracoval. Kdo přišel na nápad jmenovat např. býv. poslance Jindřicha Nemutě a jeho manželku /po únoru 48 žili v Austrálii/ Čestnými členy Společnosti? Proč od r.1990 vlaje v Ležákách během tryzen vlajka Kanady, místo vlajky sovětské? Vzácná je také kniha Jarmily Doležalové "The settlement of Ležáky", 40 stran. O perfektní angl.text se postarala Mgr.Gabriela Baladová.--MFD otiskla tvrzení, že odstranění Heydricha a následné represálie Čechů vedly k tomu, že západní mocnosti odstoupily od mnichovské smlouvy a dovolily odsun Němců ze Sudet. Podle nových zjištění se manželé Krupkovi, pomocníci skupiny SILVER A, chovali statečně za Němců i za komunistů. Václav zemřel v Praze v r.1994 a Hana v Německu v r.1997.--V Kroněříži připomněl tisk statečnost bratří Žurků, kteří pomáhali Píkové výsadce S-1; oba byli Němci popraveni.--F.Široký ze skupiny CALCIUM zemřel v Jihlavě v květnu 1976. Za totality měl peklo.--Pomocnice čs.vál.parašutistů M.Fialková, 97, z Nasavrk odešla na věčnost v březnu 2008. Byla napojena na Zprav.brigádu přes L.Snevchala, který zemřel týž měsíc.--Do paravýcviku v Anglii se hlásilo 471 dobrovolníků a 378 výcvik skončilo. 138. neruž RAF ztratila v letech 1942-1945 celkem 70 posádek. Mezi nimi bylo

„NEMÁM RÁD, KDYŽ NĚKDO ŘÍKÁ: ZTRACENÝCH 40 LETI ŽIT V NORMÁLNÍCH PODMÍNKÁCH UMÍ KAŽDÝ BLBEC. ŽIT ZA OKOLNOSTÍ, JAKÉ U NÁS BYLY, A NEZTRATIT TVÁŘ, TO UŽ NĚCO ZNAMENÁ... ČASTO MI BYLO ZLE, ALE NEZTRATIL SI... ODPUSTIT, NEBO NEODPUSTIT? JDE O TO CO A KOMU. TEM, CO ZINSCENOVALI NAŠE PRONÁSLEDOVÁNÍ, A TEM, KTERI NÁS VYSLYŠALI, TEM BYCH NEODPUSTIL NIC... JISTĚ, MOHL JSEM SE POKUSIT UNIKNOUT Z ČESKOSLOVENSKA PODRUHÉ, ALE NIKDY MĚ TO NE-NAPADLO. VŽDY JSEM BYL PŘESVĚDČEN, ŽE MÁM NA TUHLE ZEMI PŘI- NEJMENŠÍM STEJNÉ PRÁVO JAKO KAŽDÝ KOMUNISTA.“

Ing. ČESTMÍR ŠIKOLA

Nová kniha o československých parašutistech za 2. světové války

Kniha Marie Matušů „Muži pro speciální operace“ je novým pohledem na téma parašutistických operací směřujících na území Protektorátu Čech a Moravy a na Slovensko v letech 1941-1945. Jejich příprava byla výsledkem spolupráce britské tajné služby Special Operations Executive a československých vojenských zpravodajců exilového Ministerstva národní obrany v Londýně. Autorka sleduje život dobrovolníků od náboru přes náročný výcvik ve Velké Británii až po jejich vysazení ve vlasti. Právě tím je kniha, jak podotýká profesor světových dějin Vladimír Nálečka, nová: „Zatímco publikace a líčení většiny dosavadních autorů začíná seskokem jednotlivých výsadkových skupin nad územím Čech a Moravy, Marie Matušů se zaměřila na to, co předcházelo: na výcvik a každodenní život těch vybraných mladých mužů, kterých bylo něco přes stovku a z nichž se téměř polovina z vojenských operací nevrátila.“

Kniha se komplexně věnuje životu parašutistů v Británii a jejich přípravě na nasazení v akci. Autorka ale nezkoumala pouze vojenskou stránku. Více Marie Matušů: „Spíše mě zajímala každodennost, každodennost života československých dobrovolníků v poměrně nelehkém výcviku, a motivy, proč si to vůbec vybrali a proč si zvolili nelehké úkoly, které mnohdy končily smrtí.“

Díky Marii Matušů můžeme poznat, jak žili mladí muži, kteří v těžkých válečných letech hrdinně nasazovali životy pro svou vlast. Jak vlastně vypadal běžný den československého parašutisty ve Velké Británii? „Vstávalo se velmi brzy. Následuje snídaně, úklid pokoje, ranní hygiena, pak výcvikové hodiny. Samozřejmě, protože to bylo v Anglii, tak to bylo doprovázeno doprovodným čajem. Pak přišel oběd, odpolední výcvikové hodiny, opět doprovázené odpoledním čajem. Výcvik končil až večer. Ale samozřejmě, že mnozí ti mladí muži, mnohdy vlastně ještě kluci, využívali každé volné chvíle. Často se sžili s různými anglickými rodinami, navštěvovali je. A také rádi chodili za holkami, tančovat a bavit se. Prostě byli úplně normální jako jejich ostatní vrstevníci akorát si dali svůj souhlas k tomu, aby odešli bojovat za nepřátelskou linii.“

Jedním z odvážných mladých mužů, kteří se nebáli pro svou vlast riskovat vlastní život, byl i nadporučík Rudolf Hrubec. Kdo byl Rudolf Hrubec v očích Marie Matušů? „Násedec, který měl rád život, který rád skákal z letadla. Dokonce skákal i se svým psem, kterého zbožňoval. A když šel na svou operaci Šilca, při které bohužel zemřel, tak mě velmi zaujal jeho dopis na rozloučenou, ve kterém místo toho, aby se zabýval otázkou, zdali může přežít nebo nemůže přežít, popisoval, co jeho pes má rád. Ten pes se jmenoval Dandy a do posledních podrobností tam vyličil, jak Dandy rád snídá, co nemá rád, zda ho mají nechávat venku nebo je to pes domácí. Je to téměř stránková studie a je opravdu velice zajímavá. A v takové konfrontaci s budoucností, která ho čekala.“

Kniha českému čtenáři osvětluje i to, jak probíhal výběr dobrovolníků. To byla v dobách světové války náročná záležitost, protože neexistovaly žádné konkrétní registry, ze kterých by bylo možné vycházet. Většinou se proto dalo na doporučení velitelů. Hlavní podmínkou ale byla dobrovolnost: vytipování mladí muži byli dotázáni, jestli by byli ochotni jít bojovat na území Protektorátu. Odstoupit se ale samozřejmě dalo i v jednotlivých fázích výcviku, pak se ovšem muselo počítat s následky. Jak vypadal výcvik mladých mužů? „První fáze výcviku v případě Čechoslováků byly Assault a paravýcvik. Assault byl výcvik bojový, trval čtyři týdny a odehrával se ve Skotsku. Jednalo se o takový velmi tvrdý tělesný výcvik. Kromě toho se učili také signalizaci, morsezačce, základy v destakci, práci s výbušninou... Po Assault výcviku následoval paravýcvik, ten trval zhruba jeden týden. Odehrával se na letišti v Ringway u Manchesteru, kde se učili základní parašutistické věci: jak si sbalit padák, jak seskakovat z letadla. Pak se často vraceli ke svým jednotkám, kde očekávali, zda budou znova doazváni do dalšího specifického výcviku, který následoval poté. To už byl výcvik udržovací a zdokonaňovací výcvik, který probíhal právě na československých výcvikových stanicích, které byly Briti Čechoslovákům propůjčeny a byly organizovány ze strany Čechoslováků. A tam se jejich znalosti prohlubovaly a zdokonaľovaly. Poslední fází výcviku byl operační výcvik, ve kterém se již připravovali v rámci předem určené skupiny a připravovali se již na možné úkoly, které před nimi stály. Docházelo ke kompletování jejich osobního materiálu, psaní posledních vůlí, učili se šifrové plány a připravovali se podrobnosti jednotlivých operací.“

Marie Matušů pracovala s rozsáhlým množstvím archivních pramenů a dokonce se seznámila s dostupnou literaturou. Vedle toho při práci na knize neponechala stranou ani metodu orální historie, která zatím není mezi českými historiky příliš běžná. Matušů sama ji ale považuje za velmi nutnou a potřebnou. Proto natočila řadu hodin rozhovorů s generálem Rudolfem Perníčkem, který se výcviku a válečných operací účastnil, a je jedním z posledních žijících členů Zvláštní skupiny D, pod níž českoslovenští parašutisté spadali. Vladimír Nálečka k tomu podotýká: „Musíme si uvědomit, že prakticky všichni, pokud přežili ono těžké období válečných let, byli po roce 1948 vystaveni perzekuci. Nicméně generál Perníček se těchto dnů dožil a jsem skutečně rád, že si může přečíst knihu, která vznikla i jeho zásluhou, protože to byl on, kdo poskytl autorce řadu cenných svědectví.“

Odvaha mladých mužů, kteří odcházeli na své operace, aniž věděli, jestli se z nich vrátí zpět, v nás musí i po tolika letech od skončení světové války budit obdiv. Českoslovenští parašutisté si bezpochyby zaslouží naši úctu, a proto můžeme jen uvítat, že o nich vyšla tato vynikající, čtivá a faktograficky spolehlivá kniha.

Zpravidaj

O SKAUTECH

Omyl, skauti nerestituovali nic

Do článku Jiřího Leschtiny »Čas, v němž lidovci odkrývají ledví« (HN 31. ledna) se vloudila chybička, když napsal, že svět nechápe, proč jsme vrátili majetek skautům, zatímco v případě církve odtálme. Skauti totiž o majetek přišli třikrát a nikdy jim vrácen nebyl.

Poprvé ho sebrali nacističtí okupanti a dali její své organizaci Hitlerjugend. Po válce její celý majetek včetně skautského zabrała Revoluční rada odborů. Jako jakési odškodnění si pak směli z propadlého německého majetku koupit zámek Střina.

Po únoru 1948 tzv. Ústřední akční výbor Národní fronty skauty protiprávně začlenil do Svazu české mládeže a ten se zmocnil 192 skautských kluboven, chat, pozemků a jiných objektů včetně Střiny. V roce 1968 Junák obnovil činnost, ale když se Pražské jaro proměnilo v zimu, byl usnesením ÚV KSČ zatlačen do ilegality a majetku se zmocnila Pionýrská organizace.

Po sametové revoluci v roce 1989 skauti opět ostrouhali. Restituční zákon č. 87/91 Sb. pamatuje výhradně na fyzické osoby. Ovšem jak praví klasik: Všichni jsou si rovni, ale někteří jsou si rovnější. Například Autoklub, Sokol, YMCA, politické strany a další, kteří restituovali.

Česká spořitelna byla dokonce tak rovná, že zrestituovala palác, který jí nikdy nepatřil. Junák naproti tomu restituovat nemůže.

Když Junák požádal o vydání Střiny na základě usnesení vlády č. 555/1996, vláda to odmítla s tím, že tomu brání důležitý veřejný zájem.

A to tak důležitý, že Ministerstvo zahraničních věcí České republiky z veřejných prostředků na Šuřín vymaložilo sedm set milionů korun a pod přezdívkou »konferenční centrum« tu vybudovalo luxusní hotel, bazén a ve veřejném zájmu podniká v hotelnictví. Takže autor článku měl otázku položit přesně naopak: svět nepochopí, proč vracíme majetek církvi, zatímco v případě skautů odtálme.

Jiří Navrátil, Praha, první místopředseda Junáka

Polska, do Francie a do Anolie, jako mnozí ostatní. Po výcviku byl vysazen v Protektorátu v září 1944. I po ztrátě dvou druhů, se 4 muži stali díky pomoci přátel a příbuzných jednou z nejefektivnější skupin. Když přišli Rusové, málem je zastřelili jako »špióny«. Po únoru 48 odešel do Anglie a pak odešel do Kanady /v r.1958/.

Zbýšek Pecha- "SOVA" vydával nezávislý občasník "Skautské Listy" od r. 1992 a skončil list v prosinci 2007. Loučí se tímto a přeje všem sucho pod botami a jasné slunce nad hlavou. Žije na adrese: Mezírka 5, 602 00 Brno.

Dobře zásobena skautská prodejna: 165 Randall St., Oakville, Ont. Tel./905/338-9135.--Memoriál R.Plajnera byl 24.5. na Hostýně.--Junácké potřeby: Svépomoci 438,751 03 Brodek u Přerova. Tel.: 581-741 132.--Nová klubovna v Brně je na Červeném kopci. Pokračují snahy, aby R.Plajner dostal In Mem.Rád TGM.--COOKIT v Bernu pořád sbírá dobré známky.--A.Cířka byl vždy ŠPULKA.--L.Šušlík-BILL se ozval z Pardubic.--V Oslavanech je činný J.Groh-ŠAM.--

aktualita

Vyjímečná příležitost ubytování skupin /až do 42 osob/ v Máchově ul. v Roztokách u Prahy: Sruby patří skautům. Osada má veškeré vybavení. Má místo pro 5 stanů mimo sruby. Kontakt: V. Hůlková, Nad Vinicemi 503, 252 63 Roztoky u Prahy. Další výhoda: 5 minut od zastávky pražského autobusu. Angl. mluví: Marek Čermák, 606-636-979 či markus@centrum.cz. — Starosta Polešovic, inž. Michal Zapletal, má v plánu velkolepý projekt: solární elektrárnu. Soutěží chtěnechtě s p. starostou Uh. Hradiště, inž. Liborem Karáskem. — Medaili od 11. Topolánka dostal v Poděbradech také Milan Paumer. Tisk přinesl tvrzení, že Mašínova skupina plánovala atentát na Klementa Gottwalda. Paumer chodí přednášet na střední školy. Prohlašuje, že "jinak, než se zbraní v ruce proti komunistům bojovat nešlo". — Zemřela spisovatelka J. Loukotková,

84. — Býv. nár. soc. poslanec /do února 48/ Josef Lesák vydal zajímavou knížku "Jásot i žal třídního nepřítel", 80 stran. Byl typován za nástupce Petra Zenkla. Za totality byl vězněn a až do r. 1978 pracoval jako horník na dole Zápotocký v Kladně. /O jeho aktivitě mezi studenty ve vých. Čechách v r. 1947 a o jeho pomocníkovi Zdeňku Janečkovi není v knize zmínka. / — Nakl. ARISTA vydalo knížku E. P. Martina "¿ Prorok ??". Zaujme. — Folklorní soubor z Hrušek vystoupil ve Vídni. V čele je Fr. Tichý. — Haluzovi v Pozlovicích oslavili 60 let společného manželského života. Jan byl vězněn v Jáchymově 6 let. — Richard Tesařík /syn stejné jmenovaného generála, oslavil "62". Je to muzikant, prof. tanečník, divadelník a filmový herec. Jeho mladší bratr Vladimír nepřežil těžký pád z kola. Členy KSČ nikdy nebyli. — Z Univerzity Pardubice vycházejí zdatní sportovci: umístili se čestně v českých akademických hrách. — Ivan Medek, 83, syn známého generála-legionáře 1. války, dostal premiérskou plaketu od M. Topolánky. — V kinech se promítal franc. film o 50. letech v ČSR "Slova a smrt". Má unikátní záběry. — Vyšla knížka "Java 50 Pionýr" a plánuje se další: "Java 250/350 pérák". — 15. Rytířem českého lékařského stavu se stal endokrinolog Jaroslav Blahoš, 77. Uplatnil své znalosti po celém světě. — Rádio Česko vracelo na pokračování "znovšed"

ad Karlovy Vary

S nadšením jsem si přečetla líčení pana architekta Davida Vávry o šumných Karlových Varech. V odstavci Vzácná klientela mne mile překvapila jeho odvaha napsat pravdu o ruských podnikatelích, kteří zaplavili jedno z našich nejkrásnějších měst, neboť stále většina našich lidí už tolik let po ukončení okupace naší země především vojensky SSSR se bojí cokoliv říci či napsati, co je pravda, a mlčky tolerují nedodržování našich zákonů politiky a vedoucími pracovníky ve všech oborech včetně některých ministrů. Měla bych jednu otázku: Kdo zavinil tuto nežádoucí situaci u nás? Kdo rozprodával ruským podnikatelům lavinovitě a tak snadno i poměrně lacino naše hotely, a především lázeňská zařízení? Kdo jim umožnil prodejem domů jejich trvalý pobyt v Česku? Chovají se zde stále jako naši okupanti. (...)

B. Koskubová, Praha 4 – Chodov

Tisková zpráva

Rozhodnutím ministra zahraničních věcí ČR ze dne 20. března 2008 je s účinností od 1. dubna 2008 zřízena funkce zmocněnce pro krajské záležitosti. Do této funkce byl jmenován Mgr. Vladimír Eisenbruk a v jeho působnosti je komplexní agenda krajských vztahů. Zmocněnec pro krajské záležitosti (ZKZ) sídlí v současné době na adrese Rytířská 31, Praha 1 společně s Odborem pro krajany, kulturu a prezentaci.

Oskar Novák, ZU Videa

Osobní poznámka: Zdenka Mastníka-Pavla Holana jsem potkal v r. 1950, když se ze "Skutečnosti" dověděl mou adresu a přijel za mnou do Švédska. Jeho život se i tehdy točil kolem knih: byl slavista a dodával knihy něti světovým universitám. Tisíce jich pronášoval do kom. ČSR. Byl aktivní v Mez. organizaci svob. novinářů. Jeho jediná láska Helenka, roz. Polívková /22.10.1920 Křivoklát – 15.3.1996 Londýn, Anglie/ byla hlasatelkou čs. sekce Rádía Kahýra a po únoru 1948 pracovala v Německu pro IRO. Zdeněk měl štěstí, že ji našel. MJ

ZDENĚK MASTNÍK – VOLÁ LONDÝN

Zdeněk Mastník se narodil 5. července 1920 v Miloticích u Kyjova z učitelské rodiny. Po šesti měsících se rodina odstěhovala do Koryčan. Vystudoval reálné gymnázium v Kyjově a také Obchodní akademii. Poté pracoval jako účetní ve sklářské firmě u Železného Brodu, kvůli vážné nemoci nemohl být za Protektorátu nasazený do Říše. Po válce začal pracovat pro Mezinárodní svaz studentstva. V roce 1947 se zminil v Paříži před zahraničními delegáty z MSS o obdržení dopise slovenských matek, které si stěžovaly na deportaci svých synů do SSSR a tak mu bylo řečeno z konzulátu, aby se vrátil do Prahy a tam vrátil pas. Když to učinil, tak mu někdo v Praze doporučil, aby na čas zmizel. Tehdy mu pomohl sekretář Jana Masaryka Antonín Sum a tak tři dny před Vánocemi 1947 Zdeněk odjel do Londýna. To ještě nevěděl, že je to prakticky navždycky. V českém klubu se seznámil s lidmi s BBC a začal tam pracovat externě ve sportovním vysílání. Po roce 1948 začal také pracovat pro americkou tiskovou kancelář Foreign News Service Press, předchůdkyni rozhlasové stanice Svobodná Evropa. Tak začal také jezdit jako reportér po uprchlických táborech Německa a Rakouska a dělal rozhovory s přichozími emigranty. Založil v Londýně Czechoslovak Student Information Service, která hledala v uprchlických táborech v Evropě doporučení pro studijní stipendia.

V té době se také oženil s Helenou, rozenou Polívkovou, která byla za války příslušnicí britské armády na Blízkém východě, ovšem s našivkou Czechoslovakia na rameni. Heleně se až napodruhé podařil útek na Západ. Byl to známý případ letadla ČSA, kterému se podařilo dostat se na leteckou základnu v Erdingu u Mnichova v dubnu 1950.

V roce 1952 získal v konkurzu trvalé místo v BBC. Tak se dostal do podvědomí širší veřejnosti s pořadem „Volá Londýn – pořad Týden v Británii pro Vás připravil Pavel Holan“. Vysílal pod tímto pseudonymem aby neuškolil rodičům v Československu. Ostatně otce už nikdy od doby, kdy odjel do Anglie neviděl a nemohl mu ani přijet z těchto důvodů na pohřeb. Matku za ním pustili až v roce 1964. V BBC se stal vedoucím české sekce od roku 1969 až do roku 1979.

Kromě toho všeho Zdeněk Mastník založil již v roce 1950 firmu Interpress Ltd., která distribuovala českou a slovenskou literaturu do zahraničí, hlavně na univerzity. V průběhu času se začala orientovat i opačným směrem a to šířením literatury odpůrců komunistického režimu do zemi sovětského bloku. Zde také musel, aby literatura došla na místo určení měnit jméno firmy a vystupovat pod pseudonymem. V roce 1967 otevřel obchod v Londýně u katedrály sv. Pavla, kde návštěvníkům z Východu byly rozdávány zdarma knihy o jejich zemích v rodných jazycích. Po roce 1990 knihy, které zbyly věnoval Národní knihovně, Památníku národního písemnictví a knihovně Libri Prohibiti. Zdeněk byl čínorodý, nezištný, přátelský a společenský muž až do konce svého života, o čemž svědčí jeho přátelé z celého světa. Odešel na věčnost smířen s lidmi a Bohem dne 10.4.2008 v Praze ve věku nedožitých 88 let. Čest jeho památce.

Karel Habal.

BULLETIN ČESKOSLOVENSKEHO ÚSTAVU ZAHRAJNÍHO ČSÚZ letos oslaví 80. výročí vzniku

Jubilejní rok připomíná Bulletin ČSÚZ obsáhlou statí, která krok za krokem sleduje jeho založení v roce 1928, vývoj a činnost. Historický přehled vychází v bulletinu na pokračování.

V prosincovém čísle Bulletin informuje, že jeho místopředsedkyně PhDr. Libuše Benešová, bývalá předsedkyně Senátu ČR, získala ocenění Lady PRO 2007. Paní Benešová, jinak také ředitelka Odboru spisové a archivní služby Kanceláře prezidenta republiky, která během svého působení v Senátu navštívila Daruvarsko, obdržela tento titul již podruhé.

V Horoměřicích o Lidicích

Letos 21. února byla v Horoměřicích u Prahy otevřena dokumentární výstava s názvem Vylázení Lidic – pomsta nacistů. Na čtyřech stěnách předšálí místní knihovny je na řadě panelů představen osud Lidic a jejich obyvatel. Na pečlivě sestavených fotografiích se seznamujeme s minulostí Lidic i jejich obyvatel.

Hosty při zahájení uvítal horoměřický starosta Václav Kásek. O významu tragické události a nebezpečí neonacismu hovořil Miloslav Moulis. Na jeho slova navázali mj. v. v. Pavel Vranský a Marie Týkalová. Pořad vhodně doplnily hudební vložky. Přítomní se zájmem sledovali přehrávání osobního svědectví lidické ženy Miloslavy Kalibové. Díky vhodnému umístění si budou výstavu moci prohlédnout do 15. dubna návštěvníci knihovny a v ní pořádaných kulturních akcí včetně žáků místní školy. Ocenění zaslouží všichni, kteří se podíleli na přípravě.

Dodáme, že z Horoměřic bylo za druhé světové války 24 osob vězněno a 10 zahynulo. Do odboje bylo zapojeno a perzekvováno 56 osob.

MUSEUM III. ODBOJE v Příbrami

Vás zve k návštěvě expozic

POLITIČTÍ VĚZNI V URANOVÝCH DOLECH
ŽENY V ODBOJI A ZA MŘÍZEMI VĚZNIC
ONI BYLI PRVNÍ

Uskutečňujeme též návštěvu restaurovaného vězeňského tábora Vojna, kde zajistíme odborný výklad, v případě potřeby i s překladem pro cizince

Otevřeno celoročně út. ne od 10.00 do 16.00 hod.
Tel. fax (zázn.): 318 628 606

PARDUBICKÝ KRAJ

Město chce peníze EU na halu

Pardubice/ Krytou jezdeckou halu by chtěl na pardubickém závodisti postavít Dostihový spolek Pardubice, a to s příspěvkem některého z rozvojových programů Evropské unie, která by mohla hradit náklady na stavbu až do výše 85 procent. Studie halu počítá s jezdeckou a výstavní plochou od 1800 až po 2500 metrů čtverečních. Náklady jsou odhadnuty na 30 milionů korun. (p)

snídaně Kanadské obchodní komory v ČR. Přednášel II.

Roman od firmy ČEZ. — Eleganční revue "The Heart of Europe" č.2/2008 měla delší studii k 60.výročí únorového puče. — V Holetíně u Hlinska zemřel F.Janoušek, 94, strýc sester Štulíkových, které jako jediné přežily ležáckou tragedii.

ČECHOSLOVÁCI v ZAHRANIČÍ

ruhodný článek Marcely Čechové "Tři životy Pavla Formana".--R.Krejčíř se synem Denísem žijí v Jižní Africe. Tamní soudce rozhodl, že do ČR vydán nebude.--Ve vedení skupiny "Ne základnám" je býv.čs.kon.rozvědkář R.Převrátil-PRYL.--Publikace "Na Slovíčko" měla studii o smrti Jana Masaryka a článek "Klouby dobře vědí, kdy bude pršet".--Nová australská vláda razí heslo: "Immigrants, not Australians, must adapt".--"Euro Zprávy" č.4/2008 mají 17 stran.Redigují poslanci EP za ČSSD Rouček a Falbr. Čtou se jedním dechem.--V Holandsku nám zmizel býv.skaut dr.R.C.Kučera.Kdo o něm ví?--Novým českým velvyslancem v Austrálii a na NZ se stal Juraj Chmiel.--I Milan Cimburk si ze Švýcar požádal o důchod v ČR. Všechna úskalí a patálie popsal ve fejetonu "Penzistou" ve "Zpravodaji".--Fr.Jaroslav Šimek se z Austrálie přesunul na tuto adresu:394 44 Želiv 122,ČR.-Získali jsme dalších 6 čtenářů na kibucu TQM v Izraeli.Jeho narozeniny slaví každý rok.--Záliba Marty Kaválkové se nedá v Austrálii přehlédnout.Je jí 70 a pochází z Pardubic. Cvičí dravé ptáky. Hrdě prohlašuje, že je sokolnice a sokolka.--Historik W.Šetina jezdí rád z NSR na chalupu své dcery do Koutu na Šumavě. Potýká se s problémem prostaty, ale zvládá to.--V Sisaku v Chorvátsku žijí příbuzní českého historika J.Sakaře.--MUDr.

Historik Stan Berton-Brzobohatý s vnučkou švédské hraběnky Amelie Posse-Brázdrové v Austrálii. Jmenuje se Dezirée Brázdrová.

Světový hokejista Thomas Vanek

Rakouský denní tisk je hrdý na štyrskou hokejovou hvězdu Thomase Vaneka. V minulé sezóně byl tento mladý (23) hráč s 43 góly druhý nejlepší útočník mužstva Buffalo Sabres v Buffalo, USA. Město Buffalo leží u jezera Erie, kde řeka Niagara spojuje Erie s Ontarijským jezerem. Toto prý nikoliv moc hezké průmyslové město je výchozím bodem při návštěvě Niagarských vodopádů.

Thomas Vanek je synem československých emigrantů, kteří se usídlili v Štyrském Hradci, kde se také narodil. V jeho 14 letech přesídlila celá rodina do Kanady. Vanek patří k nejlépe placeným světovým hokejistům sezóny 2007/8.

J.Žák se ozval z Lugana:Hydrieh zemřel na akutní selhání ledvin v důsledku imkonatibility darované krve skupiny A jedním SS-manem.--Zakládající schůze Sokola Sydney byla v 50.letech, ne v 70.letech.--

Georg A.Kraus, Cüntalstr.8,8405 Winterthur, Švýcar, skautoval v Turnově. Je stále aktivní v Sokole. --Připomínka:Mons.Jaroslav Kubovec zemřel 22.10.1997. Byl to Chod každým coulem.--Svaz Čechů v Chorvátsku navázal úzkou spolupráci s Palackého Univerzitou v Olomouci. Děkan Ivo Bárteček byl v Daruvaru.Spolupracuje Čs.ústav zahraniční.--Setkání krajanů v Ml. Boleslavi se účastnil také Robert Sameš z Austrálie, rodák z Tahiti.

Tuto zajímavou fotografii jsme dostali od dr.Vladislava Křepelky ze Švýcar. Jsou na ní zleva: prof.dr.Karel Mácha, když dostal Řád Německé spolkové republiky na poli vědy, výzkumu a umění, a dr.Thomas Goppel, který dostal za úkol vyznamenání předat.

--N.Winton zachránil 669 dětí a K.Schwarzenberg ho doporučil na Nobelovu cenu.-- Na radnici v Brně byli oddáni Martin Fukač a Lenka Kubíková, rezidenti N.Zélandu.--V. Židček vydává v Kolíně n.R. "Pozitivní noviny".--V Klementinu byla "pokřtěna" nová sbírka Jany Witthedové ze Švédska. Jde o básně. --O vyhlášení "Mez.dne studentstva" v r.1941 se zasloužila angl.studentka Lena Chivers-Jeger /1915-2007/.--K.Pacner má zásluhu o vydání knihy "Čeští vědci v exilu", 389 stran. --O dopisování má zájem Stáňa Gregorová, 53.Adresa:Rosenstr.3, 8152 Glattnburg, Swizerland.Nesnáší kouření.

Kupuji či vyměňuji pohlednice známky, bankovky, dopisnice, mince a d. s celým světem J.Křiz. 50724.Dětenice 25.ČR

NAŠI V USA

Na dotaz:dr.Ilja Gregor zemřel v září 1998 v Bel-Měsíční zábavně-společenský magazín "Nové TRNKY-BRNKY" Box 55,763 12 Vizovice, Czech Republic.

gii.--Vyšla knížka Tomáše Buerghenthala /dnešního soudce u Mez.soudního dvora v Haamu/, "Bez štěstí nepřežiješ". Popisuje, jak přežil Osvětim a Sachsenhausen.--Na vyhoštění v Břeclavi čekají am.občané/a bratři/J.Moore a J.Adam. Porušili pravidla Schengenů.--Vyšel delší článek "Einstein v obvyčejný násobilkář". Skutečně zajímavé čtení. Pojednává o prof.V.Hlavatém, který patřil mezi špičkové světové matematiky. Navíc založil Společnost pro vědy a umění. Jeho data:27.1.1894 Louny-11.1.1966 Bloomington, Ind., USA.--Majitelé hok.teamu v Omsku přiletěli do N.Yorku, aby Jaromíru Jágrovi nabídli víc peněz, než má u teamu N.Y.Rangers.--M.Allbrightová mluvila o TQM na Univerzitě v Chicagu. Vyšla kniha "Czechs in Chicagoland".--Woodside, CA: Shirley Temple-Black oslavila "80".--V Praze přednášel prof.L.Matějka z U.of Michigan.--Barbara Mašínová, dcera Josefa, žije v Santa Barbara, CA.

--Na dotaz: JUDr.Helena Koželuhová má data:7.5.1907 Brno-6.5.1967 Franklin, Mass., USA. Její matka Helena byla starší sestra slavných Čapků.--Grossovi zaplatili za byt na Floridě 13 milionů Kč. V Hidden Bay sousedí s podnikateli Fr.Janečkem a P.Kovarčíkem.--V Bostonu přednášel Hon.konsul ČR, Prof.Igor Lukeš, na téma "Between Stalin and Truman:Czechoslovakia, 1945-1948".--Jiřina Třmová, vdova po novináři P.Třmovi, žije v Miland, FL.--Barbara Mašínová procestovala trasu, kterou šli bratři Mašínové a mluvila se svědky.Sestavila angl.knihu "Gauntlet", 384 stran. České vydání už je venku.--V Clevelandu, Ohio zemřela Marie Hrabíková, 95, vdova po agrárním politikovi Martinovi Hrabíkovvi. Její popel byl uložen ve Vilnově v ČR.--Krajanem vlastněný Carousel Motel leží na Redington Shores, blízko Tampa Int.Airport. Tel.1-727-397-5944.--Víte, že v Clevelandu, OH existoval "Svaz čs.sportovců v zahraničí"? Měl v 50.letech přes 400 členů, včetně Oty Rozvořy, Pepy Malečka, Jaroslava Drobného a pod.--I dnes jsou v USA nejznámější V.Havel a Martina Navrátilová.

U památníku vděku za osvobození am. vojáků nad Klenčím pod Čerchovem medituji manželé Horovi o tom, proč Američané nedošli až do Užhorodu. I po smrti manžela, pokračuje paní Marie, 89, ve fin.pomoci dětskému domovu v Mukačevě a základní škole v Koločavě na býv.Podk.Rusi. Nezanomíná na "zakletou zemi", kde se narodila. Příklad hodný následování.

Uznání za aktivní účast v III.antikomunistickém odboji by si zasloužil por.čs.armády Jaroslav Křivák, který během studené války dal dohromady v Montreálu 20ti-členný "Oddíl dobrovolné služby gen.Václava Vlčka" a nabídl své služby kanadské armádě. Jaroslav žije spokojeně na Floridě se svou manželkou Annou. Na obrázku jsou během jedné návštěvy Ottawy. Oba čtou se zájmem "Kanadské Listy".

Čeští emigranti mají šanci na dvojí občanství

Bývalí občané České republiky i jejich děti žijící v zahraničí a žádající o české občanství by se podle návrhu ministerstva vnitra už nemuseli vzdávat dosavadního občanství. Předpokládá to návrh věcného záměru zákona o státním občanství, který předložil vládě ministr vnitra Ivan Langer. Žadatel o udělení státního občanství České republiky by podle návrhu už nemusel předkládat doklad o pozbytí dosavadního občanství. Ministerstvo vnitra při formulaci návrhu zákona přihlíželo ke skutečnosti, že řada bývalých občanů Česka má stále velmi úzké vazby ke své původní vlasti a jejímu společenskému dění a že by své zkušenosti a vzdělání mohli využít také pro její prospěch.

www.krajane.radio.cz